

53019.

Otrzymują: Naczelne Dowództwo W.P. I.
Ministerstwo Spraw Zagranicznych I.
Szef Sztabu Generalnego I.
Szef I Oddz. Min.Spr.Wojsk. ppłk. Rybak I
Koncept I.

Razem egzemplarzy 5.

Warszawa, dnia 20 marca 1919 r.

ŚCIŚLE TAJNE

Trzymać pod zamknięciem

SPRAWOZDANIE KWATERY ATTACHES.

Dzisiaj to jest dnia 20 marca przybyli z Poznania następujący członkowie misji dyplomatycznej: ambasador Noulens z żoną, hr. de Robien, pan J. Noulens i porucznik de Fradel, generał Nissel, płk. de Montarion, com. Magne (doktor Zielinski, pozostał w Poznaniu), Sir Esme Howard amb. Montagne, gen. Kernan, gen. Romei, płk. Hammond, kap. Lewenson Gower, kap. Ewel, kap. Maule, płk. Svifft, kap. Venturi, kap. English, Por. Antonelli, p. Trouve, p. Atter, pan Fleury, panna Brie. Dnia 21 marca mają przybyć do gen. Nissel z Paryża dwóch pułkowników, jeden major i porucznik Sztabu Generalnego. Dnia 23 marca kapitan de Suzannet wyjeżdża do Paryża na czas nieokreślony.

Sytuacja w
Poznaniu.

Co do sytuacji w Poznaniu mieliśmy możność dowiedzieć się następujących szczegółów: rokowania pokojowe zostały zerwane przez Niemców i umowa nie została podpisana. Faktem usposobił życzliwie członków wszystkich misji dla Polaków i bynajmniej nie odbiera im nadziei pomyslnego ostatecznego załatwienia sprawy pokoju. Należy przypuszczać, że koalicja w celu szybkiego zakończenia powyższej sprawy nie cofnie przed poważniejszymi decyzjami natury wojskowej na froncie zachodnim i w okolicach Rennu, a każdym razie będzie poszukiwała i na innych drogach, jak np. zatrzymania dowozu żywności do Niemiec, w celu zmuszenia Niemców do przyjęcia decyzji Ententy w sprawie Polskiej.

Do jakiego stopnia w sprawie Poznańskiego sympatje Entente są po stronie polskiej, dowodzi fakt, że misja amerykańska zwykle najbardziej względna dla Niemców wyraziła się z oburzeniem do Francuzów co do zachowania się Niemców, wyrwał sprawie Poznańskiego. Dowiedzieliśmy się również, że część oficerów wysłanych do Gdanska wróciła niespodziewanie do Warszawy wcześniej niż oczekiwano, w związku z zerwaniem rokowań pokojowych w Poznaniu i z pewnymi trudnościami w nikażącemi również w Gdansku.

Otrzymuje się wrażenie, że Francuzi są poniekąd zadowoleni z zerwania pertraktacji z Niemcami, gdyż tem łatwiej będzie im przeprowadzić drogą przymusu a nie dobrej woli te punkty na które Niemcy nie chcieli się zgodzić przy konferowaniu w Poznaniu.

Płk. Hammond

W Poznaniu płk. Hammond otrzymał najdokładniejszą informację o stanie kolei w Księstwie Poznańskim. Pościł o listę materiałów niezbędnie potrzebnych natychmiast. Szef Dyrekcji Kolejowej odpowiedział, że mogą sobie dać radę swoimi środkami. Pociągami Paryskim dnia 19 marca płk. Swift wyjechał do Wiednia.

Płk. Hammond dziś odwiedził Szefa Oddziału III Naczelnego Dowództwa. Interesował się głównie stanem kolei na froncie wschodnim. Zapisał wszystkie krańcowe punkty na Wschód dokąd dochodzą nasze koleje, zbierał dane o ilości bataljonów i kompanii kolejowych, które pracują przy naprawianiu toru.

Płk. Hammond otrzymał już poprzednio spis wszelkich instrumentów i narzędzi, które nam są potrzebne. Spis jest podzielony na 2 kategorie: instrumenty potrzebne nam niezbędnie natychmiast i instrumenty potrzebne nam z biegiem czasu. O ile pierwsza kategoria, według zdania płk. Hammonda, jest zestawiona ściśle, o tyle druga kategoria jest grubo przesadzona i wyjaśnien pod tym względem dawanych

przez majora Brzozowskiego. płk. Hammond odniósł ujemne wrażenie. Po wyjściu ze Sztabu powiedział mi że dawanie takich informacji może tylko popsuc nasze sprawy, bo sprawia wrażenie, że ludzie nie traktują kwestji na serio. Kap.

Kap. marynarki
Rawlings.

Kap. marynarki Rawlings wraz z Mitschipmanem Langford był w sekcji marynarki. Prosił o zostawienie danych czem może Anglja pomedz przy stworzeniu Polskiej marynarki. Zwrocił uwagę, że głównym naszym zadaniem obecnie powinno być natychmiastowa organizacja flotyli kontroli na Wiele; przede wszystkim ze względu na przyjazd gen. Hallera, które mogą przynieść ze sobą masę materiału wojennego i w razie gdyby nie było tej służby kontroli na Wiele, cały ten materiał może być rozkradziony przez masę ludności pozostających bez pracy. Powtórę taka stała organizacja kontroli jest niezbędna dla nas i w przyszłości. Radził, aby dane o potrzebach marynarki polskiej sformułować i przesyłać w oficjalnej formie, a on ze swej strony i prywatnie w admiralicji angielskiej poprze tę sprawę. Obiecał, że postara się o przysłanie nam w jaknajprędszym czasie wszelkich podręczników, locji i map wybrzeży Bałtyckiego morza. Mamy wrażenie, że ogromnie gorąco zajął się tą sprawą, ale jak i w innych ~~sprawy~~ kwestjach i tu są czynniki stojące na przeszkodzie. Pierwszym pytaniem Anglików zwykle bywa: co jeszcze już zrobili, chociażby z tym bardzo skąpym materiałem, który posiadacie. Bardzo często okazuje się, że oprócz rozmow i wielkich planów nic nie było zrobione. To właśnie ogromnie psuje nasze sprawy. Gdyż Anglicy mówią: pokażcie, że umiecie pracować, że chcecie pracować i że już zaczęliście cokolwiek robić, a my wam pomożemy. Kap. Maule ma zamiar pozostać w Warszawie

przez czas dłuższy, gdyż nawet chce się uczyć serjo
polskiego języka.

Płk. Hammond wyjeżdża w niedzielę do Paryża i
prawdopodobnie już więcej nie powroci.

21 marca rano wyjeżdża automobilem do Woł=
kowysk, a następnie i dalej na front bolszewicki gen.
Kernan, gen. Carton de Wiard i kap. Ewel

Karlson informacja
KE

Sekcja Wojsk. - dypl.

Kwa. L.2669/VI.

530 / T
Ścisłe tajne

Trzymać pod zamknięciem.

Otrzymują :	Naczelne Dowództwo W.P.	1.
	Min. Spraw. Zagranicznych	1.
	Szef Sztabu Generalnego	1.
	Szef I oddz. Min. Spr. W. ppułk.	1.
	Koncept Rybak	1.

Razem egzemplarzy 5.

Warszawa dnia 20 marca 1919.

SPRAWOZDANIE KWATERY ATTACHES

Dzisiaj to jest 20 marca przybyli z Poznania następujący członkowie misji dyplomatycznej : ambasador Neulens z żoną, hr. de Robien, pan J. Neulens i perucznik de Fradel. generał Niessel, płk. de Montarien, com. Magne (doktor Zieliński pozostał w Poznaniu), Sir Esme Howard, ambasador Montagna, generał Ker nan , generał Romei, płk. Hammond kap. Lewensen Gower, kap. Ewel, kap. Maule, płk. Swifft, kap. Venturi, kap. English, per. Antonelli, p. Treuve, p. Atter pan Fleury, panna Brie. Dnia 21 marca mają przybyć do Generała Niessel z Paryża dwóch pułkowników, jeden major i perucznik Sztabu Generalnego. Dnia 23 marca kapitan de Suzannet wyjeżdża do Paryża na czas nieokreślony.

Sytuacja w
Poznaniu

Co do sytuacji w Poznaniu mieliśmy możność dowiedzieć się następujących szczegółów: rokowania pokojowe zostały zerwane przez Niemców i umowa nie została podpisana. Fakt ten uspieszył zyczliwie członków wszystkich misji dla Polaków i bynajmniej nie odbiera im nadziei pomyślnego załatwienia sprawy pokoju. Należy przypuszczać, że

koalicja w celu szybkiego zakończenia powyższej sprawy nie cofnie się przed najpoważniejszymi decyzjami natury wojskowej na froncie zachodnim i w okolicach Renu, a w każdym razie będzie poszukiwała i na innych drogach, jak np. zatrzymania dowozu żywności do Niemiec, w celu zmuszenia Niemców do przyjęcia decyzji Ententy w sprawie Polskiej. Do jakiego stopnia w sprawie Poznańskiego sympatje Ententy są po stronie Polskiej dowodzi fakt, że misja amerykańska zwykle najbardziej wzięta dla Niemców wyraża się z oburzeniem do francuzów co do zachowania się Niemców w sprawie Poznańskiego. Dowiedzieliśmy się również, że część oficerów wysłanych do Gdańska, wróciła niespodziewanie do Warszawy wcześniej niż oczekiwano, w związku z zerwaniem rokowań pokojowych w Poznaniu i z pewnymi trudnościami wynikającymi również w Gdańsku.

Otrzymuje się wrażenie, że Francuzi są poniekąd zadowoleni z zerwania pertraktacji z Niemcami, gdyż tem łatwiej będzie im przeprowadzić drogą przymusu a nie z dobrej woli te punkty, na które Niemcy nie chcieli się zgodzić przy konferowaniu w Poznaniu.

Płk. Hammond. W Poznaniu płk. Hammond otrzymał najdokładniejsze informacje

O STANIE KOLEI W Księstwie Poznańskim. Przekazał listę materjałów niezbędnie potrzebnych natychmiast. Szef Dyrekcji kolejowej odpowiedział, że mogą sobie dać radę swoimi środkami. Pociągami Paryskim dn. 19 marca pułk. Swifte wyjechał do Wiednia. Pułk. Hammond dziś odwiedził Szefa Oddziału III Naczelnego Dowództwa. Interesował się głównie stanem kolei na froncie wschodnim. Zapisał wszystkie krańcowe punkty na wschód, dokąd dochodzą nasze koleje, zbierał dane o ilości bataljonów kompanii kolejowych, które pracują przy naprawianiu torów. Pułk. Hammond otrzymał już poprzednie spis instrumentów i narzędzi, które nam są potrzebne. Spis jest podzielony na dwie części: 1. kategoria instrumentów potrzebnych nam natychmiast i 2. - potrzebnych nam z biegiem czasu. O ile pierwsza kategoria, według zdania płk. Hammonda jest zestawiona ściśle, o tyle druga kategoria jest grubo przesadzona i wyjaśnić nie pod tym względem dawanych przez majora Brzezowskiego płk. Hammond odniósł

ujemne wrażenie. Po wyjściu ze Sztabu powiedziała, że dawa-
wanie takich informacji może tylko popsuć nasze sprawy,
bo sprawia wrażenie, że ludzie nie traktują kwestji na se-
serjo.

Kap. marynar- Kap. marynarki Rawlings wraz z Mitschipmanem Langford
ki Rawlings. był w sekcji marynarki. Prezję o zestawienie danych
czem może Anglja pomódz przy stworzeniu polskiej marynar-
ki. Zwrócił uwagę, że głównym naszym zadaniem obecnie po-
winno być natychmiastowe organizowanie flotyli kontreli
na Wiśle, przedewszystkiem ze względu na przyjazd genera-
Hallera, który może przywieźć ze sobą masę materiału
wojennego i w razie gdyby nie było tej służby kontreli
na Wiśle, cały ten materiał może być rozkradzony przez
masę ludności, pozostającą bez pracy. Pewtore taka stała
organizacja kontreli jest niezbędną dla nas i w przyszło-
ści. Radził, aby dane o potrzebach marynarki polskiej sfer-
muować i przesłać w oficjalnej formie, a on ze swej stro-
ny i prywatnie w Admiralicji Angielskiej poprze tę sprawę.
Obiecał, że postara się o przysłanie nam w jaknajprędzszym
czasie wszelkich podręczników, lecji i map wybrzeży Bałtyc-
kiego morza. Mamy wrażenie, że ogromnie gorąco zajęł się
tą sprawą, ale jak i w innych kwestjach i tu są czynniki
stojące na przeszkodzie. Pierwszym pytaniem Anglików zwyk-
le bywa: coście już zrobili, chociażby z tym bardzo ską-
pym materiałem, który posiadacie. Bardzo częste okazuje się
że oprócz rozmów i wielkich planów nic nie było zrobione.
Te właśnie ogromnie psuje nasze sprawy, gdyż Anglicy mówią:
pokażcie, że umiecie pracować, że chcecie pracować i że już
zaczęliście cośkolwiek robić, a my wam pomożemy. Kap. Maule
ma zamiar pozostać w Warszawie przez czas dłuższy, gdyż na-
wet chce się uczyć serjo polskiego języka.

Płk. Hammond wyjeżdża w niedzielę do Paryża i prawdo-
podobnie już więcej nie wróci.

21 marca rano wyjeżdża autemobilem do Wełkowysk, a
następnie dalej na front bolszewicki gen. Kernan, gen. Car-

- 4 -

ten de Viart i kap. Evel.

Sekcja wojskowo-dypl.

A.Kwa.Nr.2628/VI.

ŚGISŁE TAJNE

Trzymać pod zamknięciem

Otrzymują:

Naczelne Dowództwo W.P.....I.
Szef Sztabu Generalnego.....I.
Szef Departamentu I-go M.S.W.Podpułkownik Rybak.....I.
Ministerstwo Spraw ZagranicznychI.
Na koncepcie.....I.

532/5

Razem egzemplarzy:

5.

Warszawa dn.17 Marca 1919 r.

Dnia 15.III przybyli z Gdańska Pułkownik Marchal ,Commandant Gallaud,
oraz Porucznik Jaworski.

Dnia 16.III przybyli z Budapesztu w kwestji transportu węgla na Węgry.
Major Angielski B.B. Peters, członek Misji Koalicyjnej w Budapeszcie
Oficer Węgierski Donath, Oficier de Liaison, Hrabia Zichy Ede, przedstawiciel
rządu Węgierskiego.(Z lokajem).

Dnia 17 .III przybyli z Paryża generał Carton de Wiard, z oficerem łącz-
nikowym porucznikiem Potockim, Commandant Magne, jako zastępca Kapitana
de Suzannet, udającego się w tych dniach do Paryża, będąc jednakowoż za-
żędanym przez Generała Niessel z MNX PoznaniaX ,tego samego dnia wie-
czorem, wyjechał do Poznania, Intendent Gualaud, Commandant Rawlings, z
Budapesztu.

Naczelne Dowództwo W. P.	
1053	1919
	Dypl.
Załączniki	

532 / T

Sekcja wojskowe-dypl.

Ścisłe tajne,

A. Kwa. nr. 2628/VI.

Trzymać pod zamknięciem.

Otrzymują: Naczelne Dowództwo W.P.	1.
Szef departamentu I-go M.S.W. ppużk. Rybak	1.
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	1.
Na koncepcie	1.
Szef Sztabu Generalnego	1.

Razem egzemplarzy 5.

Warszawa dn. 17 Marca 1919.

Dnia 15. 3. przybyli z Gdańska Pułkownik Marchal, Commandant Gallaud, oraz perucznik Jaworski.

Dnia 16. 3. przybyli z Budapesztu w kwestji transportu węgla na Węgry Major Angielski B.B. Peters, członek Misji Koalicyjnej w Budapeszcie, oficer Węgierski Denath, Officier de liaison, Hrabia Zichy Ede, przedstawiciel rządu Węgierskiego (zlekajem)

Dnia 17. 3. przybyli z Paryża generał Carton de Viart z oficerem łącznikowym perucznikiem Petoekim, Commandant Magne, jako zastępcę Kapitana de Suzannet, udającego się w tych dniach do Paryża, będąc jednakowoż zażądany przez generała Niessel'a, tego samego dnia wieczorem wyjechał do Poznania, Intendent Guallaud, Commandant Rawlings, z Budapesztu.